

Шарнопільський В.Л.

студент,

Науковий керівник: Гродецький Ю.В.

кандидат юридичних наук, доцент,

доцент кафедри кримінального права № 1,

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

МІСЦЕ ЗЛОЧИНУ, ПЕРЕДБАЧЕНОГО СТ. 258 КК УКРАЇНИ У СИСТЕМІ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВИХ НОРМ

Глобалізації, інтернаціоналізації, розвиток світових технологій це те, чим живе людство у ХХІ столітті. Невід'ємною частиною життя кожної людини стає таке прикре явище як тероризм. Хтось стикається з ним в реальному світі, хтось дізнається про нього з екранів телевізорів. На даному етапі розвитку сучасної України тероризм також проявляється у всій своїй мірі. Кожного дня над тисячами українців висить загроза терористичної діяльності.

У чинному КК України законодавець класифікує групи злочинів за притаманним їм родовим об'єктом посягання. Відповідно до такої класифікації вчинення терористичного акту віднесено до Розділу IX Особливої частини КК України, що має назву «Злочини проти громадської безпеки». Основним безпосереднім об'єктом терористичного акту є громадська безпека, додатковим – життя і здоров'я людини, власність.

Відповідно до ст. 1 ЗУ «Про основи національної безпеки» національна безпека – це захищеність життєво важливих інтересів людини і громадянина, суспільства і держави за якої забезпечуються сталий розвиток суспільства, своєчасне виявлення, запобігання і нейтралізація реальних та потенційних загроз національним інтересам у різних сферах суспільного життя. Об'єктами національної безпеки відповідно до ст. 3 цього Закону є: людина і громадянин – їхні конституційні права і свободи; суспільство – його духовні, морально-етичні, культурні, історичні, інтелектуальні та матеріальні цінності, інформаційне і навколишнє природне середовище і природні ресурси; держава – її конституційний лад, суверенітет, територіальна цілісність і недоторканність. Щодо поняття громадської безпеки, то воно не знайшло законодавчого закріплення, але загальноприйнятим є її визначення як стану захищеності життєдіяльності людей, який характеризується відсутністю небезпеки для життя та здоров'я людей, для їх спокою та конституційних прав і свобод.

Відповідальність за вчинення терористичного акту передбачена у ст. 258 КК України. З об'єктивної сторони такий злочин характеризується як застосування зброї, вчинення вибуху, підпалу чи інших дій, які створювали небезпеку для життя чи здоров'я людини або заподіяння значної майнової шкоди чи настання інших тяжких наслідків, а також погроза вчинення таких дій. З суб'єктивної сторони даний злочин вчиняється з метою порушення громадської безпеки, залякування населення, провокації воєнного конфлікту, міжнародного ускладнення, або з метою впливу на прийняття рішень чи вчинення або невчинення дій органами державної влади чи органами місцевого самоврядування, службовими особами цих органів, об'єднаннями

громадян, юридичними особами, або привернення уваги громадськості до певних політичних, релігійних чи інших поглядів винного (терориста). У ч. 1 ст. 258 КК України вказані види мети вчинення даного злочину, однією з яких є порушення громадської безпеки. Якщо розглядати даний злочин з такою метою вчинення, то можна говорити про те, що основним безпосереднім об'єктом злочину є громадська безпека. Вчинення злочину з метою привернення уваги громадськості до певних політичних, релігійних чи інших поглядів винного (терориста) також характеризується порушенням громадської безпеки, а не національної. Щодо мети залякування населення, то такий злочин може мати подвійний характер. Все залежить від кількості залякуваного населення. Це може бути декілька людей, а можуть бути цілі міста або регіони країни. Якщо таке залякування має масовий характер, то це злочин проти національної безпеки, у випадку залякування, що не носить масового характеру, – це злочин, що порушує громадську безпеку. Провокації воєнного конфлікту – це така мета, з якою злочин однозначно посягає на національну безпеку, оскільки воєнний конфлікт ослаблює державу, робить її вразливою, посягає на конституційний лад, суверенітет, територіальну цілісність. Міжнародне ускладнення впливає на позицію держави на світовій арені і спричиняє негативний вплив на суспільні відносини в середині країни. Вчинення терористичного акту з метою впливу на прийняття рішень чи вчинення або невчинення дій органами державної влади чи органами місцевого самоврядування, службовими особами цих органів також посягає на національну безпеку, оскільки апарат держави піддається тиску з боку терористів, що в свою чергу зачіпає національні інтереси. Щодо прийняття рішень об'єднаннями громадян та юридичними особами, то в цьому випадку об'єктом посягання може бути як громадська безпека, так і національна. На мою думку, якщо вимагається прийняття рішень загальнодержавного рівня, то це злочин проти основ національної безпеки, якщо ж такі рішення не зачіпають інтересів держави, а мають локальний характер, то порушується перш за все громадська безпека, а не національна. Підсумовуючи, необхідно зауважити, що порушення громадської безпеки закінчується там, де починається порушення національної безпеки України.

На підставі зазначеного вище, можна зробити висновок про те, що законодавець в один злочин помістив діяння, які мають різні об'єкти посягання, тобто в даному випадку конкретний об'єкт посягання залежить від мети вчинення злочину. На мій погляд, доцільно виокремити ознаки злочину проти національної безпеки і перемістити такий злочин як вчинення терористичного акту до Розділу I «Злочини проти основ національної безпеки». Діяння з ознаками злочину проти громадської безпеки залишити у тому ж розділі КК України.